Subject : Third Language Sanskrit (TLS)
MODEL QUESTION SET – 2
OBJECTIVE

Time : 1 Hour **Full Marks : 50**

शुद्धम् उत्तरं चिनुत ।

1. अन्धः उपमन्युः गच्छन् कुत्र अपतत् ?

(A) गर्त्ते
ଗର୍ତ୍ତେ

(B) मार्गे
ମାର୍ଗେ

(C) कूपे
କୂପେ

(D) तडागे
ତଡ଼ାଗେ

2. क्षुधार्त्तः उपमन्युः वने कानि अभक्षयत् ?

(A) फलानि
ଫଳାନି

(B) अर्कपत्राणि
ଅର୍କପତ୍ରାଣି

(C) विल्वपत्राणि
ବିଲ୍ୱପତ୍ରାଣି

(D) तुलसीपत्राणि
ତୁଳସୀପତ୍ରାଣି

3. उपाध्यायः गोरक्षणाय कं प्रेषयति स्म ?

(A) उपमन्युम्
ଉପମନ୍ୟୁମ୍

(B) धौम्यम्
ଧୌମ୍ୟମ୍

(C) आरुणिम्
ଆରୁଣିଙ୍କୁ

(D) एकलव्यम्
ଏକଲବ୍ୟଙ୍କୁ

4. कदाचित् वने भ्रमन् कः समायातः ?

(A) शृगालः
ଶୃଗାଳଃ

(B) सिंह
ସିଂହଃ

(C) एकः व्याघ्रः
ଏକଃ ବ୍ୟାଘ୍ରଃ

(D) अरण्यगजः
ଅରଣ୍ୟଗଜଃ

5. शृगालशिशुः सिंह्याः कतमः पुत्रः अभवत् ?

(A) प्रथमः
ପ୍ରଥମଃ

(B) द्वितीयः
ଦ୍ୱିତୀୟଃ

(C) तृतीयः
ତୃତୀୟଃ

(D) चतुर्थः
ଚତୁର୍ଥଃ

6. वने भ्रमतोऽपि तस्य कः अस्तं गतः ?

(A) रविः
ରବିଃ

(B) गगनः
ଗଗନଃ

(C) हिमांशुः
ହିମାଂଶୁଃ

(D) धर्मः
ଧର୍ମଃ

7. विवेकानन्दस्य कस्मिन् पूर्णविश्वासः जातः ?

(A) पितरि
ପିତରି

(B) मातरि
ମାତରି

(C) विश्वनाथे
ବିଶ୍ୱନାଥେ

(D) रामकृष्णे
ରାମକୃଷ୍ଣେ

8. उत्तममानवः भवितुं विवेकानन्दः कां पूजयितुं कथयति ?

(A) पितरम्
ପିତରମ୍

(B) मातरम्
ମାତରମ୍

(C) गुरुम्
ଗୁରୁମ୍

(D) मित्रम्
ମିତ୍ରମ୍

9. भुवनेश्वरीदेवी विवेकानन्दं स्नेहेन किम् आहूतवती ?

(A) विलु
ବିଲୁ

(B) वेलु
ବେଲୁ

(C) वुलु
ବୁଲୁ

(D) वालु
ବାଲୁ

10. कः एकः विचित्रः ग्रहः ?

(A) मङ्गलः
ମଙ୍ଗଳଃ

(B) पृथिवी
ପୃଥିବୀ

(C) बृहस्पतिः
ବୃହସ୍ପତିଃ

(D) बुधः
ବୁଧଃ

11. किं परितः आवरणं पर्यावरणं भवति ?

(A) देशम्
ଦେଶମ୍

(B) वायुमण्डलम्
ବାୟୁମଣ୍ଡଳମ୍

(C) जगत्
ଜଗତ୍

(D) आकाशम्
ଆକାଶମ୍

12. कः अस्माकं पिता ?

(A) अग्निः
ଅଗ୍ନିଃ

(B) वायुः
ବାୟୁଃ

(C) वरुणः
ବରୁଣଃ

(D) आकाशः
ଆକାଶଃ

13. कुत्र वर्णचित्रितः मृत्तिकामयूरः तिष्ठति ?

(A) आश्रमे
ଆଶ୍ରମେ

(B) उटजे
ଉଟଜେ

(C) गृहे
ଗୃହେ

(D) वने
ବନେ

14. रक्षाकरण्डके का औषधिः आसीत् ?

(A) संजीवनी
ସଂଜୀବନୀ

(B) विशल्यकरणी
ବିଶଲ୍ୟକରଣୀ

(C) अपराजिता
ଅପରାଜିତା

(D) चन्द्रवटी
ଚନ୍ଦ୍ରବଟୀ

15. ''स्पृहयामि खलु दुर्ललिताय अस्मै'' इति कः उक्तवान् ?

(A) दुष्यन्तः
ଦୁଷ୍ୟନ୍ତଃ

(B) मारीचः
ମାରୀଚଃ

(C) सर्वदमनः
ସର୍ବଦମନଃ

(D) ऋषिजनः
ଋଷିଜନଃ

16. नारी कस्य भाग्यं प्राप्नोति ?

(A) पितुः
ପିତୁଃ

(B) मातुः
ମାତୁଃ

(C) भ्रातुः
ଭ୍ରାତଃ

(D) भर्त्तुः
ଭର୍ତ୍ତୁଃ

17. दशरथः कस्यै द्वौ वरौ दत्तवान् ?

(A) कैकेय्यै
କୈକେୟୈ

(B) सुमित्रायै
ସୁମିତ୍ରାୟୈ

(C) कौशल्यायै
କୌଶଲ୍ୟାୟୈ

(D) सीतायै
ସୀତାୟୈ

18. पित्रा कः यौवराज्ये नियोजितः ?

(A) रामः
ରାମଃ

(B) भरतः
ଭରତଃ

(C) लक्ष्मणः
ଲକ୍ଷ୍ମଣଃ

(D) शत्रुघ्नः
ଶତ୍ରୁଘ୍ନଃ

19. वने वसतः कति दोषाः सन्ति ?

(A) एकः
ଏକଃ

(B) त्रयः
ତ୍ରୟଃ

(C) बहवः
ବହବଃ

(D) पञ्च
ପଞ୍ଚ

20. केषाम् आज्ञया सीता रामेण सह वनं गमिष्यति ?

(A) स्वजनानाम्
ସ୍ୱଜନାନାମ୍

(B) बन्धुजनानाम्
ବନ୍ଧୁଜନାନାମ୍

(C) सखीजनानाम्
ସଖୀଜନାନାମ୍

(D) गुरुजनानाम्
ଗୁରୁଜନାନାମ୍

21. कः असाधुः कथ्यते ?

(A) निर्दयः
ନିର୍ଦ୍ଦୟଃ

(B) नास्तिकः
ନାସ୍ତିକଃ

(C) अल्पज्ञः
ଅଳ୍ପଜ୍ଞଃ

(D) क्रोधी
କ୍ରୋଧୀ

22. कीदृशः पुरुषः मृतः स्यात् ?

(A) कृपणः
କୃପଣଃ

(B) दरिद्रः
ଦରିଦ୍ରଃ

(C) मूर्खः
ମୂର୍ଖଃ

(D) असुस्थः
ଅସୁସ୍ଥଃ

23. अहनि अहनि भूतानि कुत्र गच्छन्ति ?

(A) देवालयम्
ଦେବାଳୟମ୍

(B) लोकालयम्
ଲୋକାଳୟମ୍

(C) यमालयम्
ଯମାଳୟମ୍

(D) देशान्तरम्
ଦେଶାନ୍ତରମ୍

24. कः मूर्खः उच्यते ?

(A) निर्दयः
ନିର୍ଦୟଃ

(B) निर्धनः
ନିର୍ଧନଃ

(C) कृपणः
କୃପଣଃ

(D) नास्तिकः
ନାସ୍ତିକଃ

25. प्रवसतः मित्रं किम् ?

(A) भार्या
ଭାର୍ଯ୍ୟା

(B) विद्या
ବିଦ୍ୟା

(C) भिषक्
ଭିଷକ୍

(D) दानम्
ଦାନମ୍

संधिगतं / संधिविच्छेदगतं वा शुद्धम् उत्तरं चिनुत :

26. एकस्यापि :

(A) एकस्य + अपि
ଏକସ୍ୟ + ଅପି

(B) एक + स्यापि
ଏକ + ସ୍ୟାପି

(C) एकस्या + अपि
ଏକସ୍ୟା + ଅପି

(D) एक + यापि
ଏକ + ଯାପି

27. वसुधैव :

(A) वसुध + ऐव
ବସୁଧ + ଐବ

(B) वसुधा + ऐव
ବସୁଧା + ଐବ

(C) वसुधा + एव
ବସୁଧା + ଏବ

(D) वसु + धैव
ବସୁ + ଧୈବ

28. सिंहोऽपि :

(A) सिंह + अपि
ସିଂହ + ଅପି

(B) सिंहाः + अपि
ସିଂହାଃ + ଅପି

(C) सिंहः + पि
ସିଂହଃ + ପି

(D) सिंहः + अपि
ସିଂହଃ + ଅପି

29. नृप + उद्यते :

(A) नृपोद्यते
ନୃପୋଦ୍ୟତେ

(B) नृपाद्यते
ନୃପାଦ୍ୟତେ

(C) नृपौद्यते
ନୃପୌଦ୍ୟତେ

(D) नृपोऽद्यते
ନୃପୋऽଦ୍ୟତେ

30. पचति + इति :

(A) पचतिती
ପଚତିତୀ

(B) पचतीति
ପଚତୀତି

(C) पचत्यति
ପଚତ୍ୟତି

(D) पचतीती
ପଚତୀତୀ

रेखाङ्कितपदानां कारकविभक्तिगतं शुद्धमुत्तरं चिनुत :

31. वत्स ! इममपूपं भक्षय :

(A) कर्त्तरि प्रथमा
କର୍ତ୍ତରି ପ୍ରଥମା

(B) उक्ते कर्मणि प्रथमा
ଉକ୍ତେ କର୍ମଣି ପ୍ରଥମା

(C) सम्बोधने प्रथमा
ସମ୍ବୋଧନେ ପ୍ରଥମା

(D) अव्यययोगे प्रथमा
ଅବ୍ୟୟ ଯୋଗେ ପ୍ରଥମା

32. त्वया बालोऽयमिति विचिन्त्य न हतः :

(A) करणे तृतीया
କରଣେ ତୃତୀୟା

(B) हेतौ तृतीया
ହେତୌ ତୃତୀୟା

(C) सहार्थे तृतीया
ସହାର୍ଥେ ତୃତୀୟା

(D) अनुक्ते कर्त्तरि तृतीया
ଅନୁକ୍ତେ କର୍ତ୍ତରି ତୃତୀୟା

33. स रामकृष्णपरमहंसं निकषा गत्वा पृष्टवान् :

(A) कर्मणि द्वितीया
କର୍ମଣି ଦ୍ୱିତୀୟା

(B) व्याप्त्यर्थे द्वितीया
ବ୍ୟାପ୍ତ୍ୟର୍ଥେ ଦ୍ୱିତୀୟା

(C) निकषा शब्दयोगे द्वितीया
ନିକଷା ଶବ୍ଦଯୋଗେ ଦ୍ୱିତୀୟା

(D) क्रियाविशेषणे द्वितीया
କ୍ରିୟାବିଶେଷଣେ ଦ୍ୱିତୀୟା

34. प्राणवायुद्वारा जीवनस्य संचारः :

(A) अनादरे षष्ठी
ଅନାଦରେ ଷଷ୍ଠୀ

(B) शेषे षष्ठी
ଶେଷେ ଷଷ୍ଠୀ

(C) निर्धारणे षष्ठी
ନିର୍ଧାରଣେ ଷଷ୍ଠୀ

(D) कृद्योगे षष्ठी
କୃଦ୍‌ଯୋଗେ ଷଷ୍ଠୀ

35. रोचते मह्यम् एषः भद्रमयूरः :

(A) रुच्यर्थकधातुयोगे चतुर्थी
ରୁଚ୍ୟର୍ଥକଧାତୁଯୋଗେ ଚତୁର୍ଥୀ

(B) संप्रदाने चतुर्थी
ସଂପ୍ରଦାନେ ଚତୁର୍ଥୀ

(C) निमित्तार्थे चतुर्थी
ନିମିତ୍ତାର୍ଥେ ଚତୁର୍ଥୀ

(D) तुम् लोपे चतुर्थी
ତୁମ୍ ଲୋପେ ଚତୁର୍ଥୀ

शुद्धं विग्रहवाक्यं/समस्तपदं/समासनाम वा चिनुत :

36. गुरुभक्त्या :

(A) गुरोः भक्त्या
ଗୁରୋଃ ଭକ୍ତ୍ୟା

(B) गुरौ भक्तिः तया
ଗୁରୌ ଭକ୍ତିଃ ତୟା

(C) गुरवे भक्तिः तया
ଗୁରବେ ଭକ୍ତିଃ ତୟା

(D) गुरुं भक्तिः तया
ଗୁରୁଂ ଭକ୍ତିଃ ତୟା

37. कोपाविष्टः :

(A) कोपेन आविष्टः
କୋପେନ ଆବିଷ୍ଟଃ

(B) कोपम् आविष्टः
କୋପମ୍ ଆବିଷ୍ଟଃ

(C) कोपे आविष्टः
କୋପେ ଆବିଷ୍ଟଃ

(D) कोपाय आविष्टः
କୋପାୟ ଆବିଷ୍ଟଃ

38. संसारः एव सागरः तस्मिन् :

(A) संसारसागरः
ସଂସାରସାଗରଃ

(B) संसारसागरे
ସଂସାରସାଗରେ

(C) संसारसागराय
ସଂସାରସାଗରାୟ

(D) संसारसागरस्य
ସଂସାରସାଗରସ୍ୟ

39. धर्मे आत्मा यस्य सः :

(A) धर्मआत्मा
ଧର୍ମଆତ୍ମା

(B) धर्मयात्मा
ଧର୍ମୟାତ୍ମା

(C) धर्मात्मा
ଧର୍ମାତ୍ମା

(D) धर्मात्मः
ଧର୍ମାତ୍ମଃ

40. महावरौ :

(A) बहुव्रीहिः
ବହୁବ୍ରୀହିଃ

(B) द्विगुः
ଦ୍ୱିଗୁଃ

(C) तत्पुरुषः
ତତ୍ପୁରୁଷଃ

(D) कर्मधारयः
କର୍ମଧାରୟଃ

शुद्धं प्रकृतिगतं प्रत्ययगतं वा उत्तरं चिनुत :

41. शक्तिः = ________ + क्तिन् ।

(A) शक्
ଶକ୍

(B) शच्
ଶଚ୍

(C) सक्
ସକ୍

(D) सत्
ସତ୍

42. निधातुम् = नि + धा + ________ ।

(A) तुम्
ତୁମ୍

(B) तुमुन्
ତୁମୁନ୍

(C) क्तिन्
କ୍ତିନ୍

(D) क्त
କ୍ତ

43. भोजनम् = ________ + ल्युट् ।

(A) भोज्
ଭୋଜ୍

(B) भज्
ଭଜ୍

(C) भुज्
ଭୁଜ୍

(D) भूज्
ଭୂଜ୍

44. संबोधः = सम् + बुध् + ________ ।

(A) क्त
କ୍ତ

(B) अच्
ଅଚ୍

(C) क्तिन्
କ୍ତିନ୍

(D) घञ्
ଘଞ୍

45. त्यक्तव्यम् ________ + तव्य ।

(A) त्याग्
ତ୍ୟାଗ୍

(B) त्यज्
ତ୍ୟଜ୍

(C) त्याज्
ତ୍ୟାଜ୍

(D) त्यक्
ତ୍ୟକ୍

स्त्रीप्रत्ययगतं शुद्धम् उत्तरं चिनुत :

46. शिक्षक = __________ ।

(A) शिक्षिका
ଶିକ୍ଷିକା

(B) शिक्षका
ଶିକ୍ଷକା

(C) शिक्षकी
ଶିକ୍ଷକୀ

(D) शिक्षीका
ଶିକ୍ଷୀକା

47. ईश्वर = __________ ।

(A) ईश्वराणि
ଈଶ୍ୱରାଣି

(B) ईश्वरी
ଈଶ୍ୱରୀ

(C) ईश्वराणी
ଈଶ୍ୱରାଣୀ

(D) ईश्वरायी
ଈଶ୍ୱରାୟୀ

48. गच्छत् = __________ ।

(A) गच्छता
ଗଚ୍ଛତା

(B) गच्छती
ଗଚ୍ଛତୀ

(C) गच्छन्ती
ଗଚ୍ଛନ୍ତୀ

(D) गच्छन्ति
ଗଚ୍ଛନ୍ତି

49. राजन् = __________ ।

(A) राजनी
ରାଜନୀ

(B) राजानी
ରାଜାନୀ

(C) राज्ञनी
ରାଜ୍ଞନୀ

(D) राज्ञी
ରାଜ୍ଞୀ

50. भवस्य पत्नी = __________ ।

(A) भवानी
ଭବାନୀ

(B) भवनी
ଭବନୀ

(C) भवनानी
ଭବନାନୀ

(D) भवा
ଭବା

Subject : Third Language Sanskrit (TLS)
MODEL QUESTION SET – 2
SUBJECTIVE

Time : 1 Hour 30 Minutes **Full Marks : 50**

1. प्रायशः वाक्यत्रयेण निजभाषया उत्तरं लिखत : 5×2 = 10

   (i) कथं शृगालशिशुः स्वजात्या मिलितः ?

   अथवा

   उपमन्युः कथं चक्षुष्मान् अभवत् ?

   (ii) विवेकानन्दः कथं विश्वप्रसिद्धः अभवत् ?

   अथवा

   प्रथमा तापसी सर्वदमनस्य नामकरणविषये किम् अवदन् ?

2. प्रायशः वाक्यत्रयेण निजभाषया उत्तरं कुरुत : 5×2 = 10

   (i) कथं भरतस्य विप्रियं न कर्त्तव्यम् इति रामः अवदत् ?

   अथवा

   सीतायाः मृत्युकारणं कथं किं वा भविष्यति ?

   (ii) संसारे किम् आश्चर्यकरम् ?

   अथवा

   किं किं कस्य कस्य मित्रम् ?

3. अधोलिखितम् अनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानाम् उत्तराणि संक्षेपेण लिखत : 2×5 = 10

   एकस्मिन् सरोवरे कश्चित् कच्छपः प्रति वसति स्म । मूषिकः काकः मृगश्चैते त्रयः तस्य सखायः आसन् । एकदा स्थलमार्गेण अन्यं जलाशयं प्रति कच्छपः गच्छति स्म । तं कश्चित् व्याधः वद्ध्वा स्कन्धे संस्थाप्य गृहं गन्तुम् उद्यतः । अथ मूषिकादयः बन्धुं विपदग्रस्तं दृष्ट्वा दुःखिताः । ते कच्छपं मोचयितुम् उपायं चिन्तितवन्तः । उपायम् अनुसृत्य मृगः जलाशयस्य समीपे मृतवत् अप तत् । काकश्च तस्योपरि उपविश्य

चच्चा विलिखति स्म । अथ भ्रमणकारणात् तृषार्त्तः व्याधः सरोवरात् जलं पीत्वा अदूरे पतितं मृगम् अपश्यत् । अतः पं जलाशयस्य समीपे कच्छपं निधाय मृगसमीस गतः । अस्मिन् अवसरे मूषिकः आगत्य कच्छपस्य बन्धनम् अच्छिनत् । ततः बन्धनमुक्तः कच्छपः जलाशयं प्रविष्टः । मृगकाकौ अपि आगच्छन्तं व्याधं दृष्ट्वा सत्वरं पलायितौ । अथ स व्याधः मृगलोभेन पूर्वगृहीतं कच्छपं न प्राप्तवान् । अतः व्याधः निराशः सन् गृहं प्रस्थितः । सुष्ठु उक्तम् ।

यो ध्रुवाणि परित्यज्य अध्रुवाणि निषेवते ।

ध्रुवाणि तस्य नश्यन्ति अध्रुवं नष्टमेव हि ।।

प्रश्नाः

(i) एकस्मिन् सरोवरे कः प्रतिवसति स्म ।

(ii) कदा व्याधः मृगम् अपश्यत् ?

(iii) कच्छपस्य के के बान्धवाः आसन् ?

(iv) व्याधः कथं तृषातुरः अभवत् ?

(v) कच्छपः स्थलमार्गेण कुत्र अगच्छत् ?

4. अधोलिखितेषु **पंचानां** वाक्यानां संस्कृतेन अनुवादः कार्यः । 2×5 = 10

(i) ବାପା ପ୍ରତିଦିନ ଔଷଧ ଖାଆନ୍ତି ।

(ii) ମନ୍ଦିର ନିକଟରେ ପୁଷ୍କରିଣୀ ଅଛି ।

(iii) ମୋତେ ଫଳ ଭଲଲାଗେ ନାହିଁ ।

(iv) ସାପ ନେଉଳକୁ ଡରେ ।

(v) ଭାରତର ଉତ୍ତରରେ ହିମାଳୟ ଅଛି ।

(vi) ମୁଁ ଦିନରେ ତିନିଥର ଖାଏ ।

(vii) ଗ୍ରାମର ମଝିରେ ବିଦ୍ୟାଳୟ ଅଛି ।

(viii) ପିତାମହ ସ୍ୱଭାବରେ ସରଳ ଅଟନ୍ତି ।

5. अधोलिखितेषु **पंच** पदानि व्यवहृत्य संस्कृतभाषया **पंच** वाक्यानि रचयत : 2×5 = 10

(i) पुरतः =

(ii) रक्षति =

(iii) इति =

(iv) ददाति =

(v) सर्वतः =

(vi) निकषा =

(vii) अलम् =

(viii) सह =

SUBJECT – THIRD LANGUAGE SANSKRIT (TLS)			
Scoring Keys Model Question Paper – (Objective) SET-2			
Question No	Answer Key	Question No	Answer Key
1	C	26	A
2	B	27	C
3	A	28	D
4	D	29	A
5	C	30	B
6	A	31	C
7	D	32	D
8	B	33	C
9	A	34	D
10	B	35	A
11	C	36	B
12	D	37	A
13	B	38	B
14	C	39	C
15	A	40	D
16	D	41	A
17	A	42	B
18	B	43	C
19	C	44	D
20	D	45	B
21	A	46	A
22	B	47	B
23	C	48	C
24	D	49	D
25	B	50	A